

Srečanje dveh papežev.

V Rimu pripovedujejo ta-le doživljaj: Mlad duhovnik je potoval iz Milana v Rim. Ker ni imel dovolj denarnih sredstev, je šel pač peš. Po vseh mestih, kamorkoli je prišel, je obiskal cerkve in je opravljal tamkaj svojo pobožnost. Lepega spomladnega jutra je baš odmaševal v stolni cerkvi v Mantui in je hotel posetiti škofa, o kojega blagoslovljenem delovanju je že bil tolikanj slišal.

Cerkovnik, kateremu je bil zaupal namen obiska, mu je odsvetoval. Rekel mu je, da mora visoki gospod sprejeti predpoidne celo vrsto cerkvenih organizacij, gotovo ne bo imel časa za tujca. Mlad duhovnik pa si je hotel ogledati vsaj lepo škofovo palačo in opraviti v senci dvorišča brevir. Vstopil je skozi majhna vrata v prostorno poslopje. Upal je, da bo zadel na kakega služabnika ali duhovnega tovariša, ki bi mu bil razkazal znamenitosti škofovske prestolice. Zašel je v teman in hladen hodnik, kjer je vladala popolna tišina. Vsa vrata iz hodnika v sobe so bila odprta in je bilo mogoče vse pregledati.

Slednjič je čul obiskovalec ropot — kavinega mlina. Prišlo mu je na misel, da mora gotovo biti nekdo v kuhinji, ki mu bo pokazal pot na dvorišče ali na vrt. Splazil se je skozi priprta vrata v ozko sobo, katero je razsvetljevalo le majhno okno. — »Dobro, da ste prišli, moj ljubi«, ga je ogovoril prijazen glas, »glede tega modernega mlina se še ne spoznam. Morda poskusite vi srečo s to napravo!« Predno se je mladi kaplan zavedel, kako in kaj, že je držal novi mlin v rokah. Častitljiva postava se je dvignila. »Mojo sestro so nenadoma poklicali k bolniku, si moram pač sam pripraviti zajutrek.« Bil je škof iz Mantue, ki je govoril te besede.

Mladi duhovnik je stisnil mlin med kolena in je mlet z vso močjo. Jednako merno mletje je pričelo, da je pogodil srečo z napravo.

»Prečastiti, bil sem uverjen, da ste moj tajnik«, se je opravičeval cerkveni knez. »Ne boste mi zastoj na pomoč, povabim vas, da popijete z menoj skodelico kave.«

Nagovorjeni je vstal in se poklonil škofu. Nikdar še ni bil sprejet od kakega škofa v kuhinji. Slednjič mu je dal škof v roke še meh, s katerim je podpiral žerjavico in rekel: »Tak je naš poklic!«

Na opisanem doživljaju bi ne bilo nič kaj posebnega, ako bi ne bil postal takratni mantuanski škof poznejši papež Pij X. — in oni mladi duhovnik naš sedanji sv. Oče Pij XI.

Nečloveška vojna sredstva

Poskusi, izločiti nečloveška vojna sredstva, so stari najmanj 800 let. Leta 1139 se je vršil drugi lateranski cerkveni zbor. Ob tej priliki so predlagali škofje, naj oblasti prepovedo uporabo tedaj najnovejšega bojnega orožja takozvane »Matras-pušice«. Te velike jeklene pušice so predrle vsak oklep in

je z železjem zavarovani vitez bil brez moči napram strelcu iz zasede. Cerkveni zbor je sklenil, da se te pušice prepovedo, papež je potrdil sklep škofov in je izdal tozadevno pismo (encikliko) na naslov celotnega katoliškega sveta.

Od omenjenega papeževega koraka je minilo osem stoletij, ne da bi bil potihnil boj proti nečloveškim bojnim sredstvom. Resnični zaključki tega boja pa so ostali do današnjega dne prav malenkostni.

Zenevska posvetovanja mednarodnega Rdečega križa so dosegla, da je bila prepovedana za celi svet raba dum-dum patron. Nikdo se za to prepoved ni zmenil in rajna Avstrija je začela prva v svetovni vojni streljati na Ruse z dum-dum patronami.

Društvo narodov je izdelalo načrt prepovedi glede rabe strupenih plinov v vojni, a je padel ta predlog na najhujši odpor. Najnovejša razorožitvena konferenca v Ženevi se je bavila kakor lateranskih cerkveni zbor z izločitvijo nečloveških vojnih sredstev.

Bojna tehnika je od svetovne vojne do danes neverjetno napredovala. Avtomatična puška ter strojnica bosta orožje bodoče vojne. Tanki, ki so igrali zadnja leta svetovne vojne veliko ulogo, zavzemajo danes glede moderne opreme armad prvo mesto. Moderni tanki dosežejo na navadni cesti hitrost srednje močnega avtomobila. Preko polj in gričev brzi tank s 30—40 km na uro. Kolona tankov ne pozna ob času napada nikakih ovir, ker gre preko potokov in rek, do živega jej ne more ne topništvo in ne strupeni plini.

Strojna vojna, ki ogroža celokupno človeštvo 20. stoletja z vsemi grozovitostmi, je najbolj nečloveški način borbe, ki je osamljen v zgodovini.

Bombe, ki bodo vržene na tisoče in tisoče iz višine več tisoč metrov; strupeni plini, katerim bosta z isto smrtno nevarnostjo izpostavljeni vojak in civilist; smrtonosni žarki, na kojih izpopolnitvi se dela z mrzlično naglostjo, ne bodo delali nobenega razločka med vojakom v jekleni čeladi, med delavcem v delavnici, med mirnim potnikom na cesti in med otrokom na igrišču.

Nova vojna, najbolj nečloveška ter najbolj strahotna, kar jih pozna doslej svet, bi pomenila po mnenju evropskih državnikov uničenje Evrope in konec zapadne kulture.

*

Krog zadeve mariborske Kmetijske eksportne zadruga. Zadnjič smo poročali, da je državno pravdnštvo ukazalo zapečatiti poslovne prostore mariborske Kmetijske eksportne zadruga, ki se je pečala s posmrtnimskim zavarovanjem, in aretirati člane upravnega odbora zadruga. Dne 10. februarja je sklenil senat trojice mariborskega okrožnega sodišča, da ostanejo trije aretirani člani glavnega odbora: Krištofič, Žunkovič in Kenda še nadalje v preiskoval-

nem zaporu, ker se vrši pregled poslovnih knjig. — Mariborsko drž. pravdnštvo je odredilo zapečatenje podružnic Eksportne zadruga v Ljubljani in v Zagrebu. Radi zadeve z omenjeno zadrugo razglasa uradna stran sledeče: Javnost v njene lastne koristi opozarjamo, naj odklanja poverjenike Kmetijske eksportne zadruga v Mariboru, ki baje nabirajo še nove člane, dokler ne bo zadeva popolnoma razčiščena.

Pol milijona dinarjev za Sokola. V banovinskem proračunu dravske banovine za naslednje budžetsko leto se nahaja podpora Sokolu v znesku 500 tisoč dinarjev. Na seji banovinskega sveta je notar Jereb iz Konjic v zvezi z drugimi gospodi predlagal, naj se ta banovinska podpora zviša na 1 milijon dinarjev. Predlog ni uspel.

Vsenciliščni profesor v Ljubljani ter častni kanonik lavantinski g. dr. Fran Lukman je pri povratku na svoje stanovanje na Poljanski cesti v Ljubljani spodrsnil na oledeneli poti in si je zlomil pri padcu nogo. Blagemu gospodu profesorju želimo skorajšnjega okrevanja.

Smrtna obsodba. Mariborski senat je obsodil dne 13. februarja znanega zločinca Štefana Faleža na smrt na vešalih. Obsojeni se je tokrat zagovarjal radi 14 zločinov in sicer: štirih tatvin, treh vlomov, šest posilstev in roparskih napadov in radi roparskega umora posestnice Julijane Heričeve v Gačniku pri Jarenini v noči dne 28. avgusta m.l. Falež smrtne obsodbe ni sprejel.

Volu posestnika Josipa Kolariča v Krčevini pri Mariboru je spodrsnilo pri napajanju, da je padel v globok ribnik in so ga komaj rešili.

Krvav obračun na maškeradi. V Koreni pri Vurbergu so imeli na pustni večer kmečki fantje maškerado. Posestniški sin Jožef Greifoner se je sprl s Feliks Škofičem. Škofič je zabodel Greifonerja dvakrat v prsa in so težko ranjenega prepeljali v mariborsko bolnico.

Pri gašenju ga je sunil v trebuh. V Vojnici pri Cirkovcah so obhajali gostijo. Ob tej priliki se je zbrala pretežna večina vaščanov krog hiše, kjer so rajali svatje. Na drugem koncu sela se je vnela hiša, ki je že bila vsa v plamenih, ko so se lotili gašenja gasilci. Ogenj je bilo mogoče le omejiti, hiša je pogorela. Pri gašenju sta se sprla en gasilec ter posestnik Bauman. Gasilec je sunil Bauma v trebuh tako močno, da mu je pretrgal čreva in je težko poškodovan moral v bolnico v Maribor.

Strel iz zasede. Kovaški pomočnik Ivan Tomažič iz Stoincev pod Ptujem se je podal zvečer na obisk k staršem v Malo vas. Iz teme je nenadoma počil strel in zadel Tomažiča v stopalo desne noge. Obstreljeni napadalca ni videl.

Po neprevidnosti prevrnjena petrolejka povzročila požar. Na Stari cesti v Prlekiji se je podala posestnica Amalija Pangerčič s petrolejko na skedenj po krmo. Leščerba je ženski padla iz rok, zanetila slamo in ves skedenj je bil mahoma v objemu plamenov. Pogorela sta hlev in skedenj, rešili so živino ter nekaj gospodarskega orodja. Škodo cenijo

na 15.000 Din, zavarovalnina pa znaša komaj eno tretjino.

Istočasno požar pri dveh posestnikih. V Lončarjevcih v Prekmurju je izbruhnil ogenj istočasno pri posestnikih Kozjišu in Novaku. Pri prvem se je vnela oslica slame, drugemu je upepelil požar gospodarsko poslopje.

Ogenj je uničil v torek dne 9. t. m. zvečer na Ostrožnem pri Celju posestniku Ivanu Hriberšku kozolec. Kozolec je pogorel do tal, zavarovalnina je le polovična.

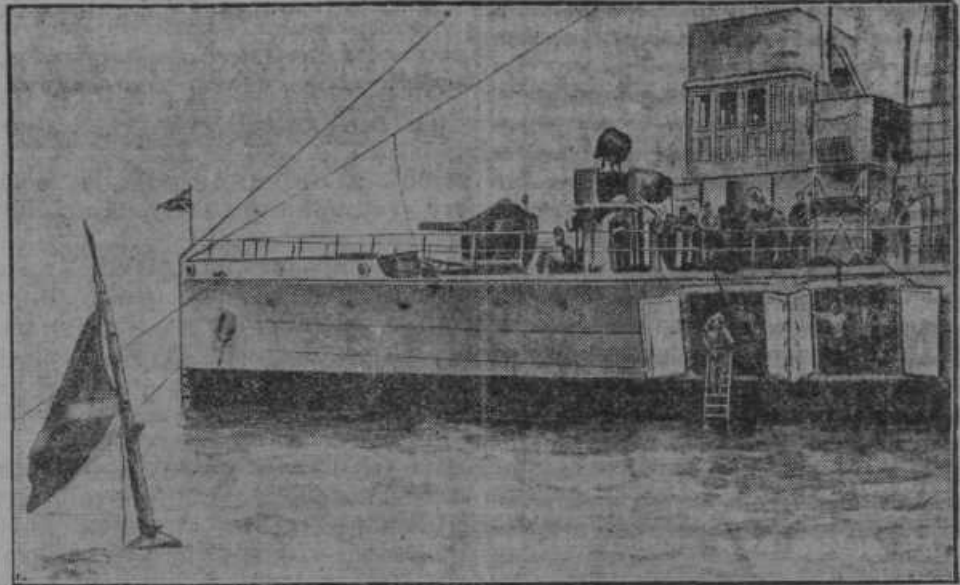
Gospodarsko poslopje je pogorelo 8. februarja posestniku Škrubiju v Ravnah pri Šoštanjju. Zgorela je vsa krma, otehi so le živino in nekaj voz.

Višek surovosti — sin ubil očeta. Celo okolico trga Kozje je pretresel zločin, kakoršnega ne pomnijo tamošnji ljudje in se je doigral v vasi Zdole na domačiji 55letnega posestnika Antona Žagarja. Pri Žagarjevih so imeli 8. februarja fu-rež. Domači sin 20letni Tone je bil na večer domačega praznika pijan in izzval prepir z očetom. Iz prerekanja je prišlo do dejanskega napada, v katerem je obdelal nečloveški sin očeta s polem tako, da se je ves oblit s krvjo zgrudil nezavesten. Pri pogledu na onemolega očeta se je surovina še bolj upil in ko se je smrtnonevarno ranjeni zganil, je divjak še enkrat navalil nanj. Mrtvemu očetu je umrla odnesena glava, ga

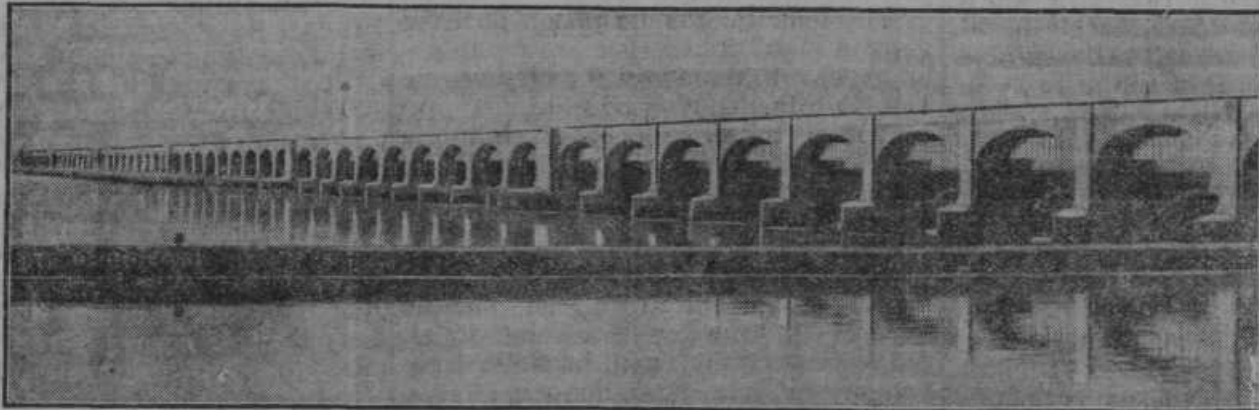
položil v posteljo — se splazil na peč in je tamkaj zaspal. Drugo jutro je označil sosedom, da je oče umrl in ga naj položijo na mrtvaški oder. Po zločinca so seve prišli orožniki in ga odtirali v Kozje. Slučaje, ko se spozabi otrok nad roditeljem, kar se žalibog dogaja pogostokrat, bi morala oblast kaznovati z vso strogostjo!

Žrtev preobilne pijače in podivjano-sti. Pri posestniku Božičniku v vasi Prevali v kozjanski okolici so fantje ostrili kole za vinograd. Na večer je došlo v pijanosti do pretepa in 18letni Klavžer iz Vojskega je obležal mrtev.

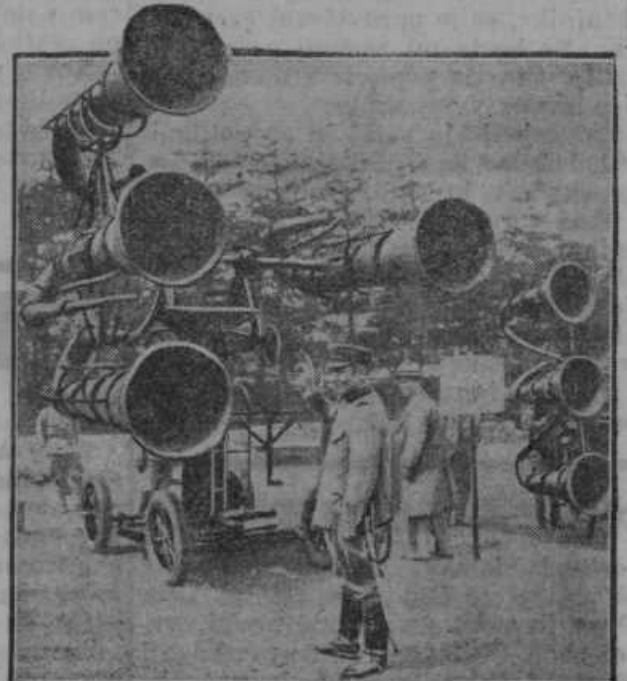
Uboj. V Zapečah v občini Dovje pri Kozjem je bila maškerada, katere se je udeležil 20letni Tone Janko. Na vese-

Potopljeno angliško podmornico »M 2« so našli. Zastava na sliki nam kaže mesto, kjer se je zgodila nesreča in je umrl strašne smrti 53 mož. Tik ob mestu potopa je dvigalna ladja, iz katere se spuščajo potapljači do podmornice, da jo bodo pripravili za dvig.

Največji jez na svetu je dolg 8 km in je zgrajen preko indijske reke Indus. O tem jez je naš časnik pisal letos.

Levo: Španska republikanska vlada je izgnala jezuite. Slika nam predstavlja eno od jezuitov iz domovine. — Desno: Japonski letalci se poslužujejo na bojiščih velikanskih slušal, ki jim javljajo bližanje sovražnih aeroplanov na velike razdalje.

ličnem prostoru se je pojavil nenadoma komaj iz zapora izpuščeni Franc Sakošek, ki je navalil z gnojnim krevljem na Janka in ga udaril tako srdito po rami, da se je zaril krevelj žrtvi v pljuča in je udarjeni kmalu za tem umrl.

Za pregriznjeni nos se maščeval s sekiro. Enkrat v januarju je pregriznil posestnik Ivan Baloh s Trnove gore pri Sv. Krištofu nad Laškim v stanovanju svoje ločene žene brezposelnemu rudarju Jožetu Drnovškemu nos. Drnovšek se je pozdravil v celjski bolnici in se je vrnil 9. februarja domov, kjer je zagrabil sekuro in z njo tako obdelal Baloha, da so morali sedaj njega prepeljati v bolnico v Celje.

Vsled duha prisotnosti rešen smrti. Pri gorjanskem lesnem podjetju v Novem mestu je uslužben za šoferja Fajdiga. Nekega jutra je omenjeni popravljal tovorni avto, zažejalo ga je pri naporu in v naglici je zagrabil mesto vode steklenico z žvepleno kislino, katere je požrl nekoliko. Silne bolečine v želodcu so ga poučile, da je v smrti nevarnosti. Tekel je iz garaže na prosto in srečal mlekarico, kateri je izpil mleko in začel nato bljuvati. Zastrupljen je opazil tudi lastnik podjetja, ki je prepeljal šoferja v bolnico, kjer so mu izprali želodec. Šoferja je rešila gotove smrti prisotnost duha, da se je spomnil, da je mleko najboljše sredstvo proti zastrupljenju s tolikanj nevarno žvepleno kislino.

Tri požare so imeli v Ljubljani v noči od 11. na 12. februarja.

Kolesa voza so mu strla prsni koš. — Delavec Franc Jereb, uslužben pri županu na Loki pri Mengšu na Kranjskem, je padel pri prevažanju drv pod voz, kojega kolesa so mu strla prsni koš, da je izdahnul.

Požar povzročil pol milijona škode. V vasi Vir pri Domžalah na Kranjskem je izbruhnil dne 9. t. m. zjutraj ogenj na podstrešju Kocjančičeve tovarne za izdelavo zdravstvenih in manufakturnih potrebščin. Podoželski gasilci so preprečili, da se ogenj ni razširil, a kljub temu znaša škoda pol milijona dinarjev. Ogenj je povzročil kratki stik na podstrešju.

Požigalec je podtaknil ogenj pod kozolec trgovca De Glerie v Dolnjem Logatcu na Kranjskem. Ogenj je uničil stavbo in gospodarsko orodje.

Veliko gospodarsko poslopje žrtev požara. V noči dne 8. februarja je nastal požar v gospodarskem poslopiju posestnika in tesarskega mojstra Jermana Franca v vasi Drsko pri Novem mestu. Pogorelo je gospodarsko poslopje, ki je obsegalo velik kozolec-dvojniki, skedenj in uto.

Stanovanjska hiša je pogorela na pepelnico zjutraj posestniku Matiji Drobniču pri Ribnici na Kranjskem. Gospodar, žena in sestanovalec z družino so si rešili jedva življenje.

Smrtna žrtev zime. V gozd se je odpravil po drva dne 11. februarja iz vasi Pesnica pod Sv. Joštom pri Kranju posestnik Franc Bešter. Ker se ni vrnil, so ga iskali po gozdu zaman pozno noč in so ga našli šele drugo jutro mrt-

vega. Nesrečnož je zgubil v snegu smer ter padel v hudournik.

Iz Celja se nam poroča, da se vrši od 15. II. do 25. III. 1932 velika odprodaja manufakturnega blaga in perila v veletrgovini **Franc Dobovičnik, Celje, Gosposka ulica 15,** po zelo znižanih cenah.

Ljudska samopomoč v Mariboru naznanja vsem našim cenj. članom kakor vsemu cenj. občinstvu, da ni v nobeni zvezi s podpornimi društvi **»Vzajemna samopomoč v Ljubljani in »Kmetijska eksportna zadruga v Mariboru.** Naše poslovanje je bilo revidirano mesca oktobra 1931 po inšpektorju ministrstva za trgovino in industrijo dr. Mladen Bedič v Beogradu, ki je našel isto popolnoma v redu; radi tega prosimo za nadaljnjo zaupanje kakor do sedaj.

Najnovejše vesti o odlčnih priznanjih, ki so jih hvaljen kupci poslali tovarniški tvrdki H. Suttner v Ljubljani št. 992, so jasen dokaz, kako koristno je, če si omislite veliki industriarni letni katalog, preden kupite uro, zlatino ali srebrnino. Tudi naši bralci dobe ta lepi cenik popolnoma brezplačno, ako ga zahtevajo od tovarniške tvrdke Suttner. Tvrdka pošilja žepne ure že od 35 Din naprej, ure bučilke od 45 Din, ure zapestnice od 98 Din itd., vse takorekoč po originalnih tovarniških cenah.

»Domači živinozdravnik«, o kateri je danes poseben insert v »Slovenskem gospodarju«, je zelo dobra knjiga. Naročijo naj jo občine ali zadruga za celo svojo okolico, ker posameznik si ta knjige ne more tako lahko kupiti. Naročila sprejema tudi Tiskarna sv. Cirila v Mariboru, kjer si knjigo lahko ogledate v vsaki prodajalni na Koroški in Aleksandrovi cesti.

*

Čudni naravni pojavi.

Ribe padajo iz oblakov.

Deževanje rib je posebnost narave, ki je nekaj redkega, vendar pa ne čudež. Znanstveno je dokazano, da je tekom 1600 let bilo 71 ribjih dežev, od te svote odpade 27 na Evropo.

Prva beležka o deževanju rib je iz leta 1555 in izpod peresa nadškofa iz Upsale na Švedskem. V tem poročilu se omenja, da niso padale z neba samo ribe, ampak tudi žabe, miši, črvi in kamenje.

Kakor daleč nazaj segajo novejša raziskovanja, je padal zadnji ribji dež dne 18. maja 1928 v bližini farme v državi North Carolina v Združenih državah ob Atlantskem Oceanu. Po zelo hudem nallivu so našli po mlakah, ki so bile baš tedaj nastale, vse polno rib in nekatere so dajale celo znamenja, da so še žive.

Ribji dež pač povzročijo silni viharji, ki se dvignejo na morju, vzamejo seboj v višino celo ribe in jih pozneje pomečejo med deževjem daleč na suho, kjer polomi tak vihar drevje, odnese s hiš strehe in tudi popolnoma opustoši kraje v večjem obsegu.

Največja toča na svetu.

Najstarejše poročilo o strahoviti toči je ohranjeno iz leta 1545 in se glasi takole: »Ko smo bili oddaljeni eden dan hoda od francoskega mesta Lyon, smo slišali v noči ob 10. uri pri popolnoma jasnem nebu silovito grmenje. Bil sem oddaljen od družbe za strelaj. Po vsakem gromu je nastal na nebu tak ropot, da sem mislil: sodni dan se bliža. Pridržal sem konja. Naenkrat je začela padati brez kapljice dežja kot fižol debela toča, ki mi je povzročala bolečine pri zadetju. Zrna toče so se vedno večala. Ker je bil konj ves preplašen, sem zdirjal nazaj k tovarišem, ki so se že bili zatekli v smrekov gozd. Toča je padala v velikosti limon. Molil sem k Bogu, in že je priletel z neba kos ledu, ki je odsekal smreki, kamor sem se stiskal, debelo vejo. Več takih ledenih kosov je zadelo konja, ki je bil v smrtni nevarnosti. V smrtni nevarnosti sem tudi jaz omotal glavo s plaščem. Čez nekaj časa se je vreme umirilo in smo odjezdili. Med potjo smo kazali eden drugemu rane in bunke ter videli, kako so bila drevesa vsa razcefrana in živina, ki ni bila pod streho, je bila ubita. Toča je pobila tudi mnogo pastirjev.«

Znana je toča, ki je padala 5. julija 1. 1905 v Turingiji na Nemškem. Največje zrno je tehtalo 625 gramov in je merilo v premeru 11 cm.

Angleška policista aretirata Indijko, ki se je potegovala neustrašeno za svobodo tlačene domovine.